

AKADEMIA POLONIJA
POLONIA UNIVERSITY

Polonia University in Czestochowa

Scientific and pedagogical internship

PROFESSIONAL TRAINING OF A MODERN PHILOLOGIST: THE USE OF EUROPEAN PRACTICES IN THE EDUCATION SYSTEM OF UKRAINE

October 25 – December 5, 2021

**Częstochowa, Republic of Poland
2021**

Scientific and pedagogical internship «Professional training of a modern philologist: the use of European practices in the education system of Ukraine»: Internship proceedings, October 25 – December 5, 2021, Częstochowa, Republic of Poland : «Baltija Publishing», 2021, 256 pages.

HEAD OF ORGANISING COMMITTEE

Andrzej Krynski, Prof. PhD, ThDr., Dr h.c. mult., Rector of Polonia University in Czestochowa.

Each author is responsible for content and formation of his/her materials.

The reference is mandatory in case of republishing or citation.

Професійна підготовка майбутніх учителів-словесників до організації позакласної роботи з української мови в закладах загальної середньої освіти	
Струк І. М.	216
Компетентісний підхід у підготовці сучасного філолога в умовах євроінтеграції	
Сунько Н. О.	220
Коучинг як спосіб самопізнання в процесі професійного розвитку	
Талько С. В.	223
Current trends in teaching business English	
Tarasova O. V.	226
Лінгводидактичні засади вдосконалення правописної компетентності студентів	
Теслицька Г. І.	230
Challenges of teaching ESL students in the context of distance learning	
Tyshchenko O. O.	233
Використання графіті у процесі формування фахових компетентностей студентів-філологів	
Торговець Ю. І.	236
Дистанційне навчання філологів-германістів: пріоритетні напрямки розвитку	
Тронь А. А.	240
Новітні методи навчання іноземних мов майбутнього фахівця-філолога в освітній системі України	
Тугай О. М.	243
Трансляторика та міжмовна інтерференція як проблема методології (вивчення іноземної мови як другої)	
Хайдер Є. М.	247
Формування читацької компетентності майбутніх менеджерів міжнародних авіаційних перевезень на уроках іноземних мов	
Харламова Л. С.	249
Discussion as an interactive method to develop speaking skills of future philologists	
Yaroshenko O. V.	252

institutional readiness and challenges. *International Journal of Learning, Teaching and Educational Research*, 2020. Vol. 19, No 6. P. 127–144. <https://doi.org/10.26803/ijlter.19.6.8>

4. Gewin V. Five tips for moving teaching online as COVID-19 take hold. *Nature* 580. 2020. P. 295–296. Google Scholar

НОВІТНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ-ФІЛОЛОГА В ОСВІТНІЙ СИСТЕМІ УКРАЇНИ

Тугай О. М.

доктор філософії,

старший викладач кафедри германської філології

Інституту філології,

Київський університет імені Бориса Грінченка

м. Київ, Україна

Сучасні тенденції мовної освіти в Україні зумовлені процесом об'єднання Європи, його розповсюдженням на схід, що супроводжується формуванням загального освітнього і наукового простору та необхідністю розробки єдиних критеріїв і стандартів у масштабах усього континенту. Мовна освіта в Україні реформується з урахуванням основних досягнень європейських країн у цій галузі. Зростає значущість науки методики, що зумовлена постійно змінюваними соціальними умовами, концепціями вдосконалення освіти, теорією і практикою навчання іноземних мов у ВНЗ. Методика навчання іноземних мов у вищій школі досліджує закономірності та умови формування іншомовної комунікативної компетенції студентів, спираючись на теоретичні положення та практичні напрацювання, обґрунтовує цілі, зміст, принципи, розробляє ефективні методи, прийоми, форми та засоби навчання з урахуванням особистісних та професійних інтересів студентів [1, с. 6-7].

У сучасній системі вищої освіти України в рамках Європейської освітньої інтеграції професійна підготовка майбутніх фахівців-філологів у вищих навчальних закладах відіграє важливу роль для формування світогляду філологів як викладачів. Досягнення високого професійного рівня володіння іноземними мовами студентами-філологами не можливе без фундаментальної мовної підготовки у вищій школі. Особлива увага

в освітньому процесі надається новітнім методам викладання / навчання іноземних мов. Тому актуальним постає питання про впровадження новітніх методів викладання іноземних мов, спеціальних навчальних технік і прийомів.

На сьогодні проблема пошуку сучасних ефективних підходів до викладання іноземних мов майбутнім фахівцям-філологам є досить актуальною. Постійна еволюція суспільного замовлення зумовлює необхідність подальшого дослідження теоретичних основ різних підходів та специфіки їх реалізації у процесі навчання. На сучасному етапі виділяють головні підходи до викладання іноземних мов у ВНЗ, як [2, с. 245-246]:

- 1) *інформаційний підхід* – характерною рисою якого є точність і конкретність теоретичних знань;
- 2) *підхід-інновація* – забезпечує позитивну мотивацію здобуття знань з усіх предметів, активне функціонування інтелектуальних і вольових сфер, формує стійкий інтерес до предмета, сприяє розвитку творчої особистості;
- 3) *біхевіористичний підхід* – визначає сформованість реакцій на іншомовні стимули через знання традицій та цінностей іншої країни, вміння валідно відображати свої знання у процесі комунікації;
- 4) *когнітивний підхід* – передбачає використання знань людини та об'єктів навколишнього середовища для ефективнішого навчання;
- 5) *прагматичний підхід* – враховує той факт, що в реальній комунікації висловлювання існує тільки у прагматичному контексті;
- 6) *індивідуальний підхід* – передбачає добір певних індивідуальних завдань, навичок і умінь;
- 7) *комунікативний підхід* – поєднує свідомі та підсвідомі компоненти у процесі навчання іноземної мови, тобто засвоєння правил оперування іншомовними моделями відбувається одночасно з оволодінням їхньою комунікативно-мовленнєвою функцією;
- 8) *свідомо-пізнавальний підхід* – спрямовує діяльність студента передусім на засвоєння правил використання лексико-граматичних моделей, на основі яких відбувається свідоме конструювання висловлювань;
- 9) *тематичний підхід* – полягає в уніфікації тем, наданні їм творчого характеру;
- 10) *підхід-діяльність* – передбачає вивчення природи значення з позицій функціонування, наголошує аналіз прагматичних і семантичних аспектів, розширює уявлення студентів про зв'язок між номінативною природою і функціональним значенням;

11) *інтуїтивно-свідомий підхід* – враховує моделі в інтенсивному режимі з подальшим усвідомленням їхнього значення та правил оперування ними.

Слідом за О.Б. Тарнопольським, М.Р. Кабановою, під методом навчання розуміємо комплекс дій того, хто навчає, і того / тих, навчаються, які поєднуються в єдину навчальну діяльність, що служать для вирішення певних методичних завдань і досягнення конкретної навчальної мети [3, с. 139-140].

За класифікацією методів навчання іноземних мов І.Л. Бім, усі методи навчання іноземних мов поділяються на *методи викладання* та *методи учіння*, а саме, відповідно [3, с. 140-149]:

1) *показ / ознайомлення* – використовується для того, щоб продемонструвати навчальний матеріал тим, хто навчаються, які, зі свого боку, використовують метод ознайомлення, щоб отримати уявлення про цей матеріал, про те, як і для чого він використовується в іншомовному мовленні. Під матеріалом власне мається на увазі не тільки мовний матеріал (фонетичні, граматичні та лексичні явища), але й матеріал мовленнєвий;

2) *пояснення та організація самостійного пошуку / розмірковування (усвідомлення)* – використовується при першому введенні нової мовної та / або лінгво-соціокультурної інформації у навчальному процесі з метою забезпечення її розуміння;

3) *організація тренування / власне тренування* – організовується, проводиться та служить для формування мовленнєвих автоматизмів, які поєднуються у навички (наприклад, автоматизми, що дають змогу без обмірковування та усвідомлення вживати в усному англomовному мовленні правильні форми дієслова в реченнях);

4) *організація використання / організація мовленнєвої практики – використання / мовленнєва практика* – забезпечує остаточне формування іншомовних мовленнєвих навичок та розвиток іншомовних мовленнєвих умінь, які створюють та удосконалюють усі складові іншомовно-мовленнєвої комунікативної компетентності тих, хто навчаються, в усіх чотирьох видах іншомовної мовленнєвої діяльності: говорінні, читанні, аудіюванні та письмі.

На сучасному етапі розвитку методичної науки у вищій школі основним методом навчання іноземних мов, особливо для майбутніх фахівців-філологів як викладачів, вважаємо *комунікативний метод*. Відповідно, в умовах домінування *комунікативного методу* навчання іноземних мов майбутніх фахівців-філологів, відзначимо, що мовленнєва практика студентів-філологів будується на виконанні

студентами численних суто комунікативних (тобто повноцінно моделюючих реальне мовленнєве спілкування в його типових ситуаціях) *вправ* у говорінні, читанні, аудіюванні та письмі. В обмеженій кількості, особливо на початкових етапах, можливе і використання у мовленнєвій практиці *умовно-комунікативних вправ*. *Комунікативні* та *умовно-комунікативні* вправи використовують у мовленнєвій практиці для опанування різних видів іншомовної мовленнєвої діяльності. У західній методиці *комунікативні вправи* зазвичай називають не *вправами*, а видами навчальної діяльності (activities), які слугують для забезпечення опанування іншомовними автоматизмами, навичками та вміннями, потрібними для виконання мовленнєвих дій, що складаються у мовленнєву діяльність, причому чимала частина таких дій у процесі мовленнєвого тренування та мовленнєвої практики перетворюються на мовленнєві операції. *Умовно-комунікативні вправи* використовують для відпрацювання іншомовно-мовленнєвих автоматизмів у ході тренування. Вони забезпечують численні повторення тієї чи іншої мовної форми, що відпрацьовується для формування мовленнєвого автоматизму, але таке відпрацювання проводиться в умовах, які більшою або меншою мірою імітують деякі базові параметри реальної комунікації, як мовленнєвий намір комуніканта та ситуацію спілкування [3, с. 149-172].

Зауважимо, якісна підготовка майбутнього фахівця-філолога як викладача неможлива без використання існуючих сучасних освітніх технологій: професійно-орієнтоване навчання іноземної мови, використання проектної роботи, застосування мультимедійних технологій, робота з навчальними комп'ютерними програмами, дистанційні технології в навчанні іноземних мов, створення презентацій у PowerPoint, використання інтернет-ресурсу, навчання іноземної мови на форумах, у блогах, платформах, через електронну пошту тощо [2, с. 246].

Отже, з огляду на вищезазначене, можна зробити висновок, що в освітній системі України новітні методи навчання іноземних мов для якісної професійної підготовки майбутнього фахівця-філолога як викладача поєднують комунікативний метод викладання / навчання як провідний з урахуванням методів навчання / учіння та головні підходи до викладання іноземних мов у ВНЗ з використанням сучасних освітніх технологій.

Література:

1. Гришкова Р.О. Методика навчання англійської мови за професійним спрямуванням студентів нефілологічних спеціальностей :

[навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів]. Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2015. 220 с.

2. Смовженко Л. Сучасні підходи до викладання іноземних мов у вищих навчальних закладах. Вісник Львівського університету. Серія філологічна. 2014. Випуск 61. С. 244-250.

3. Тарнопольський О.Б., Кабанова М.Р. Методика викладання іноземних мов та їх аспектів у вищій школі: підручник. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2019. 256 с.

ТРАНСЛЯТОРИКА ТА МІЖМОВНА ІНТЕРФЕРЕНЦІЯ ЯК ПРОБЛЕМА МЕТОДОЛОГІЇ (ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЯК ДРУГОЇ)

Хайдер Є. М.

*кандидат філологічних наук,
старший викладач кафедри германської філології,
Київський університет імені Бориса Грінченка
м. Київ, Україна*

Серед ключових проблем, з якими стикаються студенти при вивченні іноземної мови, й відповідно – у подальшій транслятологічній практиці, це т.зв. інтерференційні поля. Як відомо, складність сприйняття іноземної мови, особливо на слух, чи транслювання текстів рідною мовою зумовлене неспівпаданням мовно-культурних кодів. Відтак, при вивченні іноземної мови слід брати до уваги можливість виникнення таких проблем, зокрема в сфері граматики, й намагатися запобігати їм.

У навчанні основ комунікації та практичного володіння мовою в групах, де іноземна мова є другою мовою, граMATика є додатком до навчання навичкам спілкування.

Уміння правильно використовувати мовні форми слугує потребам спілкування. ГраMATична компетентність не є пріоритетом в навчанні, хоча, звичайно, є надзвичайно важливою. Тим не менш, це не повинно бути основною метою навчання. Тому – як важливе доповнення заняття – граMATичні завдання повинні поєднуватися з основною лексичною темою. Зв'язок окремих проблем граматики з лексичними темами вже неодноразово був в центрі дидактико-методологічних опрацювань і взагалі залишається незмінним впродовж багатьох років, наприклад: при вивченні базових тем зазвичай вивчаються теми граMATичного